

جمهوری اسلامی ایران
معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
پارک فناوری پردیس

مرکز رشد فناوری نخبگان

طرح ایجاد مراکز رشد اقماری در شهرستانهای استان تهران

مرکز رشد فناوری نخبگان

Elites Technology Incubator

تیرماه ۱۳۹۰

مقدمه

شرکتهای کوچک و متوسط فناوری در رونق اقتصادی، توسعه فناوری و به تبع آن، کارآفرینی نقش بسیار موثری دارند. توسعه این شرکتها در گروهی ایجاد زیرساختهای لازم برای کاهش خطرپذیری آنها در دوران شروع فعالیت خود می باشد. یکی از این زیرساختها، مراکز رشد واحدهای فناوری یا انکوباتورها هستند. مراکز رشد واحدهای فناوری، برای کارآفرینان و واحدهای کوچک و متوسطی که با تکیه بر علم و فناوری دارای ایده های قابل تجاری شدن هستند، برای مدت چند سال اطلاعات و مشاوره های ضروری و نیز خدمات و تجهیزات مناسب را برای رشد و ارتقای آنها ارائه داده و آنها را برای حضور مستقل و موثر در صحنه فناوری آماده می کند.

مراکز رشد فناوری، ساختارهای جدیدی هستند که با هدف حمایت و پشتیبانی از شرکت های نوپای جدید به وجود آمده اند. این مراکز تسهیلات متنوعی برای شرکت های نوپا ارائه می کنند. به عبارت ساده تر، مراکز رشد مرکزی است که با در اختیار قرار دادن امکانات و خدمات از یک سو و مشاوره های لازم از سوی دیگر، سبب ایجاد، پرورش و توسعه شرکت های نوپا می شود.

مراکز رشد سعی می کنند تمام منابع لازم برای بقا و رشد شرکت های نوپا را فراهم کنند و تنگناها و گلوگاه ها را تعیین کرده و بر آنها غلبه کنند. بسته به محیط و شرایط، این تنگناها می تواند فضای استقرار، آموزش، دسترسی به سرمایه بازار، زیرساخت ها و ... باشد.

مراکز رشد فناوری به سرعت در سرتاسر جهان در حال افزایش هستند و تعداد آنها از ۲۰۰ مرکز در ابتدای دهه ۹۰ به بیش از ۵۰۰۰ مرکز تا به امروز رسیده است. در میان سازمان های حمایتی گوناگون، مراکز رشد و پارک های علم و فناوری اثبات کرده اند می توانند ابزارهای مؤثری برای برای کمک به مبتکرین و کارآفرینان در تأسیس و پرورش شرکتهای نوپا و کمک به آنها برای رشد باشند.

مراکز رشد فناوری در ایران

توجه به مراکز رشد فناوری در ایران نیز از اواخر دهه ۷۰ آغاز گردید و در سال ۱۳۸۱ مجوز ۱۳ مرکز رشد صادر گردید. روند تأسیس مراکز رشد در ایران رشد قابل توجه داشته و تاکنون بیش از ۷۵ مرکز رشد فناوری تأسیس گردیده که بیش از ۱۵۰۰ واحد فناوری در آنها مشغول به فعالیت می‌باشند.

تقاضا برای پارکها و مراکز رشد علم و فناوری در مناطق مختلف کشور رو به افزایش است و گفته می‌شود بر اساس مفاد برنامه چهارم توسعه، کشور به حدود ۴۰۰ مرکز رشد نیاز دارد.

وضعیت مراکز رشد اقماری در استانها

علاوه بر توسعه مراکز رشد فناوری در مراکز استانها، شهرستانها نیز تمایل زیادی برای ایجاد مراکز رشد نشان داده‌اند تا بدین وسیله نقش پرنگی در توسعه دانش و فناوری در محل خود داشته باشند. با توجه به ساختارهای فعلی مراکز رشد، بهترین راه برای توسعه مراکز رشد در شهرستانها ایجاد مراکز رشد اقماری می‌باشد.

در حال حاضر این مراکز با حمایت استانداری‌های کشور توسعه قابل توجهی پیدا کرده‌اند؛ بطوریکه برای نمونه، استان یزد تعداد ۹ مرکز، استان کرمان ۹ مرکز، استان فارس ۳ مرکز و استان گیلان ۸ مرکز رشد اقماری در شهرستانهای استان با محوریت پارک‌های علم و فناوری هر استان تأسیس شده است و درخواستها برای توسعه این مراکز رو به افزایش است.

همچنین استانهای خراسان رضوی، آذربایجان شرقی نیز اقداماتی برای راه‌اندازی مراکز رشد اقماری در شهرستانهای خود نموده‌اند.

علی‌رغم تراکم زیاد جمعیت نخبه و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در شهرستان‌های استان تهران (بالغ بر ۱۳ شهرستان)، متأسفانه توجه کمی برای توسعه این گونه مراکز در این مناطق شده و این تسهیلات و امکانات، صرفاً در کلان‌شهر تهران متمرکز شده است.

لذا طرح حاضر با هدف توسعه مراکز رشد فناوری در سطح استان تهران، پیشنهاد ایجاد حداقل پنج مرکز اقماری در شهرستان‌های «دماوند، فیروزکوه، ورامین، اسلامشهر و ری» را در بر دارد. بدون شک ایجاد این بستر، امکان تجاری‌سازی و ثروت آفرینی طرح‌ها و ایده‌های فناورانه و نوآورانه جوانان، دانشگاهیان و نخبگان هر منطقه را همراه خواهد داشت و به کانون تجمع و حمایت از این قشر تبدیل خواهد شد.

تعاریف

پارک فناوری پردیس: منظور پارک فناوری پردیس است که زیر نظر معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری واقع در تهران، کیلومتر 20 جاده دماوند فعالیت دارد.

مرکز رشد اقماری: مرکز رشد اقماری، مرکزی است که تحت مدیریت، مقررات و ضوابط مرکز رشد فناوری نخبگان (وابسته به پارک فناوری پردیس) اداره شده و در محدوده شهرستان‌های تابعه استان تهران (استان محل استقرار پارک) واقع است.

واحدهای فناوری: واحدهایی که با هدف تبدیل ایده به کالا یا خدمات فناورانه با استفاده از دستاوردهای تحقیقاتی، در قالب یک شرکت یا موسسه خصوصی فعالیت می‌نمایند. این واحدها دارای هویت حقوقی مستقل از مرکز رشد بوده و در زمینه تحقیقات کاربردی توسعه‌ای، طراحی مهندسی، مهندسی معکوس، انتقال فناوری، ارائه خدمات تخصصی و فعالیت در جهت تجاری کردن نتایج تحقیقات فعالیت می‌نمایند.

هسته‌های فناوری: تیم‌های کاری متشکل از بیش از 2 نفر دانش‌آموخته با زمینه کاری مشخص که در صدد تشکیل یک موسسه حقوقی و ایجاد یک حرفه در زمینه کاری مذکور می‌باشند.

ایده محوری: طرح یا ایده بازارپسند که اجرای آن مبتنی بر پژوهش، مهندسی و فناوری باشد و در نهایت منجر به تولید کالا یا خدمات فناورانه و با ارزش افزوده بالا گردد.

دوره رشد: دوره‌ای است حداکثر 3 ساله که طی آن واحدهای فناوری مستقر در مرکز رشد به معیارهای رشد یافتگی دست یافته و پس از آن از مرکز رشد خارج می‌شوند. زمان این دوره در شرایط خاص تا 5 سال قابل افزایش است.

دوره رشد مقدماتی: دوره‌ای حداکثر 6 ماهه است که در آن، به تیم‌ها یا گروه‌های مستعدی که دارای ایده‌های نوآورانه صنعتی هستند، مشاوره و آموزش‌های لازم برای آشنایی با بازار، شناسایی گروه کاری، تثبیت ایده کاری و هویت حقوقی مستقل داده می‌شود. در صورت موفقیت در این دوره مقدماتی و کسب هویت مستقل حقوقی، واحدهای نوپا می‌توانند متقاضی استقرار در مرکز رشد و دوره رشد شوند.

خدمات مرکز رشد فناوری

واحدهای فناوری نوپا در طی دوره حضور در مرکز رشد، با استفاده از دستاوردهای تحقیقاتی، به منظور دستیابی به دانش فنی و آمادگی برای تولید کالا یا خدمات دانش بنیان، تلاش خواهند کرد. در این دوره، مرکز رشد علاوه بر ارائه امکانات و خدمات پشتیبانی، هدایت و نظارت بر فعالیت این واحدهای فناوری را نیز به عهده خواهد داشت. خدماتی که معمولاً در مرکز رشد به واحدهای فناوری ارائه می شود عبارتند از:

خدمات پشتیبانی

خدمات اجاره فضا، دسترسی به تلفن و دورنگار، میز و صندلی، کارپردازی و خدمات دبیرخانه‌ای، امکان استفاده از اتاق‌های جلسات و کنفرانس، تجهیزات سمعی و بصری و دستگاه‌های فتوکپی و تکثیر.

خدمات اطلاع‌رسانی

دسترسی به اینترنت، کتابخانه و مراکز اطلاع‌رسانی و نرم‌افزارهای رایانه‌ای.

خدمات مشاوره‌ای و آموزشی

مشاوره‌های مدیریتی، مالی و بازرگانی، بازاریابی، خدمات حسابداری و حقوقی، برگزاری سمینار و یا کارگاه‌های آموزشی مورد نیاز برای شرکتهای تازه تاسیس.

خدمات پشتیبانی فنی

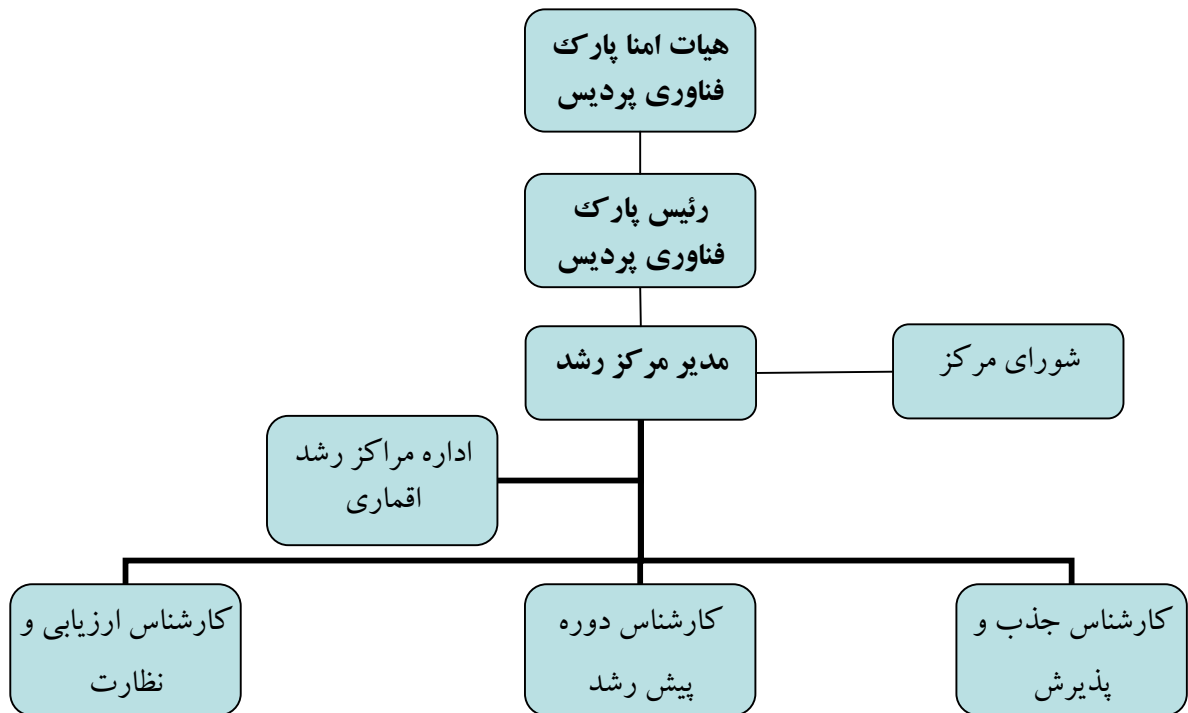
ارائه خدمات فنی و مهندسی، استفاده از امکانات آزمایشگاهی و کارگاهی.

خدمات مالی و اعتباری

امکان استفاده از اعتبارات خدماتی و تحقیقاتی، کمک به دسترسی به منابع مالی و جذب سرمایه‌گذاران، تسهیل در جذب طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی طبق آیین‌نامه‌های رشد؛ این حمایتها به دو دسته اعتبار خدماتی و اعتبار تحقیقاتی می‌باشد که زمان بازپرداخت آنها پس از خروج از مرکز رشد و نحوه آن با تصمیم مدیر مرکز رشد می‌باشد.

ساختار مرکز رشد فناوری نخبگان

مرکز رشد فناوری نخبگان زیر مجموعه سازمان موسس خود یعنی پارک فناوری پردیس می باشد که در یک نگاه کلی ساختارهای بالادستی آن مطابق چارت زیر می باشد:

ساختار مرکز رشد اقماری

مرکز رشد اقماری از نظر ساختار، ذیل مدیریت مرکز رشد فناوری نخبگان تعریف می گردد. رییس مرکز رشد اقماری توسط مدیر مرکز رشد فناوری نخبگان به سازمان موسس پیشنهاد شده و پس از تأیید سازمان موسس، حکم رییس مرکز رشد اقماری توسط مدیر مرکز رشد فناوری نخبگان صادر می شود.

- مرکز رشد اقماری دارای **هیأت اجرایی** با ترکیب و شرح وظایف ذیل است:

1- ترکیب: مدیر مرکز رشد فناوری نخبگان، مدیر مرکز رشد اقماری، یک نفر کارشناس

مرکز رشد، یک نفر از مدیران دستگاههای اجرایی منطقه و یک نفر از مدیران دستگاههای

پژوهشی منطقه به انتخاب استاندار تهران

2- شرح وظایف:

1,1. تصویب آیین نامه داخلی مرکز رشد اقماری

1,2. جذب و پذیرش واحدهای فناور در مرکز رشد اقماری

1,3. پیشنهاد تعرفه اجاره بها، شارژ و ... جهت تصویب در شورای مرکز رشد

1,4. پیشنهاد برنامه‌های سالیانه مرکز رشد اقماری جهت تصویب در شورای مرکز رشد

نیازمندی‌های مرکز رشد اقماری

مرکز رشد اقماری، جهت رسیدگی به امور واحدهای فناوری متقاضی، عضو و مستقر، به لحاظ نیروی انسانی و منابع مالی و همچنین فضای کاری، امکانات زیر را نیاز دارد.

1- منابع انسانی مورد نیاز هر مرکز رشد اقماری:

- یک نفر به عنوان مدیر مرکز رشد اقماری

- یک نفر به عنوان کارشناس مرکز رشد اقماری

- یک نفر به عنوان منشی مدیر مرکز

- پرسنل خدماتی و انتظامی به تعداد نیاز

تبصره: از نظر حقوق و مزایا، این افراد تابع نظام پرداخت حقوق و مزایای پارک فناوری پردیس خواهند بود.

2- فضای کاری مورد نیاز هر مرکز رشد اقماری:

- حداقل 50 متر فضای اداری با تجهیزات لازم اداری جهت استقرار نیروهای ستادی مرکز (تجهیزات اداری شامل میز، صندلی، خط تلفن، تلفن، کامپیوتر، پرینتر، اسکنر، دستگاه کپی و ...)

- حداقل 25 متر مربع فضای اداری به ازای هر واحد فناوری؛ همراه با تجهیزات اداری شامل میز، صندلی و کمد (میز و صندلی باید به تعداد مورد نیاز هر واحد فناوری باشد)

- فضای کارگاهی و آزمایشگاهی مورد نیاز؛ این فضا می‌تواند از امکانات دانشگاه‌ها و مناطق صنعتی منطقه تامین شود.

- حداقل 50 متر مربع فضای مخصوص برگزاری جلسات (دو اتاق جلسه 25 متری)

- حداقل 50 متر مربع فضای مخصوص دوره‌های آموزشی

کل فضای مورد نیاز با احتساب استقرار حداقل 20 واحد فناوری و همچنین فضای مورد نیاز پرسنل ستادی جمعاً 650 متر مربع زیربنای مفید می‌باشد که می‌بایست توسط استانداری، فرمانداری، شهرداری، دانشگاه یا ... تامین شود.

3- منابع مالی حمایتی واحدهای فناور:

بر اساس آیین نامه خدمات مالی و اعتباری مصوب شورای مرکز رشد فناوری نخبگان، برای هر واحد فناوری در طول 3 سال حضور در مرکز تا سقف مبلغ 70 میلیون ریال جهت اعتبار خدماتی و تا سقف مبلغ 300 میلیون ریال اعتبار تحقیقاتی در نظر گرفته می‌شود.

بازپرداخت این تسهیلات، پس از خروج از مرکز آغاز شده و نحوه بازپرداخت، با تأیید مدیر مرکز رشد فناوری نخبگان تدوین می‌گردد.

با فرض جذب 10 واحد فناوری در سال اول و 10 واحد فناوری دیگر در سال دوم و پرداخت میانگین 250 میلیون ریال به هر واحد فناوری، مبلغ مورد نیاز جهت حمایت از واحدهای فناوری مستقر در این بخش 5000 میلیون ریال می‌باشد.

تمرکز این منابع در صندوق توسعه فناوری‌های نوین (مستقر در پارک فناوری پردیس) بوده و پرداخت این تسهیلات از طریق این صندوق انجام خواهد شد.

خلاصه برآورد هزینه مورد نیاز برای ایجاد یک مرکز رشد اقماری (هزینه‌های ستادی) به شرح جدول زیر می‌باشد:

موضوع هزینه	کل هزینه (ریال)	توضیحات
هزینه جاری (پرداخت حقوق و مزایای کارمندان مدیریت و راهبری، پرداخت حقوق و مزایای کارکنان خدماتی، حمل و نقل، فعالیت‌های اداری، ناهار و سایر اقلام مصرفی، هزینه جذب و پذیرش طرح‌ها)	900,000,000 به ازای هر سال	مدیر مرکز رشد اقماری، کارشناس مرکز رشد اقماری، منشی، نیروی‌های خدماتی، هزینه کارشناس و کارگزار ارزیابی طرح‌ها، ناهار، پذیرایی کارکنان و مهمانان، خرید لوازم التحریر و مواد مصرفی مثل کاغذ، کارت‌تریچ و ...
تجهیز اولیه فضاها، ستادی، تعمیر و نگهداری	200,000,000 یکبار	میز اداری، میز جلسه، صندلی چرخدار، صندلی جلسات، کمد، رایانه، پرینتر، اسکنر، تلفن، فتوکپی، نامبر، فایل 3 کشویی، یخچال، ماکروفر، سماور و ...

همانطور که اشاره شد، برای حمایت از واحدهای فناوری نیز، به ازای 10 واحد فناور در هر سال، 2500 میلیون ریال منابع مورد نیاز است که بصورت وام قرض‌الحسنه با تنفس زیاد در اختیار شرکتهای نوپا قرار خواهد گرفت. تلاش خواهد شد این منابع از منابع پژوهشی و فناوری دستگاه‌ها تامین شود.

نحوه ارائه خدمات به واحدهای فناوری عضو مراکز رشد اقماری

کلیه خدمات پشتیبانی، اطلاع رسانی و همچنین تجهیز خدمات منشی گری توسط مرکز رشد اقماری ارائه خواهد شد. ارائه کلیه خدمات تخصصی، مشاوره‌ای، آموزشی و ... بر عهده مرکز رشد فناوری نخبگان می‌باشد. به منظور انجام فعالیت‌های کارگاهی و یا آزمایشات تخصصی، از دانشگاه‌ها، آموزشگاه‌ها و شهرک‌های صنعتی واقع در منطقه استفاده خواهد شد و منطقه‌ای که مرکز رشد اقماری در آن ایجاد خواهد شد، می‌بایست این امکانات را برای ارائه به واحدهای فناوری عضو مرکز داشته باشد.

فرآیند جذب و پذیرش واحدهای فناوری متقاضی در مراکز رشد اقماری

فرآیند جذب و پذیرش در مرکز رشد اقماری، مانند مرکز رشد فناوری نخبگان می‌باشد و جلسات مربوطه در محل پارک فناوری پردیس برگزار خواهد شد. هزینه‌های لازم برای انجام فرآیند جذب و پذیرش برای هر متقاضی، بالغ بر 8 میلیون ریال است که این هزینه‌ها توسط مرکز رشد فناوری نخبگان پرداخت خواهد شد. گردش کار جذب و پذیرش در مرکز رشد به صورت زیر می‌باشد:

